

Література:

1. Осадча Н. В. Державне регулювання інституційних змін у митній політиці: автореф. дис. док. екон. наук: спец. 08.00.03 «Економіка та управління національним господарством» / Н. В. Осадча. – Донецьк, 2014. – 32 с.
2. Осадча Н. В. Митні режими як інститути стимулювання та обмеження зовнішньоекономічної діяльності / Н. В. Осадча, В. І. Ляшенко // Формування ринкової економіки. Спец. вип. : Проблеми сучасної економіки та інституціональна теорія : зб. наук. пр. – К. : КНЕУ, 2010. – С. 341–354.
3. Дем'янюк О. Митні режими у стимулюванні зовнішньоекономічної діяльності / О. Дем'янюк, І. Кекіш // Світ фінансів. – 2016. – Вип. 2 (47). – С. 75–87.

Котов Віталій

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к. е. н., доцент Сидорович О. Ю.

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ВИДАТКІВ ФІНАНСОВО-ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МИТНИХ ОРГАНІВ

Різні аспекти діяльності митних органів привертають увагу науковців через своє вагоме прикладне значення в системі державного управління. В той же час поза увагою залишається багатогранний аспект діяльності даного органу державної влади, адже митні правовідносини регулюються за допомогою норм різної галузевої належності. Аналіз наукових праць з митно-правової проблематики дозволяє стверджувати, що фінансово-правовий аспект діяльності митних органів малодосліджений.

Виконання державою покладених на неї завдань та функцій тісно пов'язане з оптимальним забезпеченням формування та виконання бюджету. Від успішного здійснення бюджетного процесу залежить дієвість бюджетної політики, яка повинна забезпечувати економічну та фінансову стабільність держави, належний соціальний рівень життя у державі. На це, в першу чергу, направлена чітка регламентація порядку здійснення бюджетного процесу та повноважень, якими наділені учасники в межах бюджетного процесу.

Проблеми розмежування функцій, прав та обов'язків між учасниками бюджетного процесу розглядались у наукових та навчальних виданнях. Ці проблеми висвітлювались у працях таких науковців та фахівців практиків як: Андрущенко В., Бережнюк І., Войцещук А., Данілов О., Десятнюк О., Іванов Ю., Крисоватий А., Кучерявенко М., Луцик А., Мельник П., Сідельникова Л., Тарангул Л., Таранов І., Федосов В., Юрій С. та ін. Але майже не досліджувались проблеми визначення органів стягнення в особі органів Державної фіскальної служби України в якості учасників бюджетного процесу та їх взаємодія з іншими учасниками бюджетного процесу.

Для ефективного функціонування митних органів, виконання покладених на них завдань та функцій, в процесі здійснення господарської діяльності здійснюються видатки на утримання установ. Такі видатки є основою для визначення результатів виконання кошторису доходів та видатків та для їх

аналізу, який дає можливість оцінювати внутрішній резерв установ, що в подальшому призводить до ефективного використання державних коштів.

Основним проблемами останніх років є несвоєчасне прийняття бюджетів, їх недостатня обґрунтованість, невиконання доходної та зменшення видаткової частини бюджетів, що зумовлювало прийняття рішень про скорочення витрачання коштів на соціально-економічні програми після ухвалення відповідних законів тощо. Зазначені проблеми негативно впливають на діяльність бюджетних організацій в цілому, в тому числі і митних органів, адже державний бюджет фактично забезпечує життєдіяльність країни, розвиток економіки, функціонування всіх ланок державних процесів.

Тим не менше, основним джерелом коштів бюджетних установ є державний бюджет, який об'єднує низку самостійних бюджетів. Бюджетні установи безпосередньо фінансуються з державного або місцевого бюджетів. Бюджетне фінансування являє собою виділення коштів з бюджету в розпорядження керівників установ та організацій на здійснення витрат, передбачених бюджетом.

Бюджетні установи не можуть одержувати доходи і використовувати отримані кошти без затвердженого кошторису – основного планового документа бюджетних організацій та установ, що дає право на отримання доходів та здійснення видатків, визначає обсяг та цільове призначення коштів, визначених на бюджетний період. Бюджетним періодом для всіх бюджетів, які складають бюджетну систему України, визначено один календарний рік, що починається 1 січня кожного року та закінчується 31 грудня цього ж року [1].

Митні органи, спеціалізовані установи та організації фінансуються з державного бюджету через Державну фіскальну службу України.

Видатки – це суми коштів, витрачених бюджетними установами в процесі господарської діяльності в межах сум, встановлених кошторисом.

Видатки мають досить складну структуру, а тому представлені у вигляді бюджетної класифікації.

Економічна класифікація видатків бюджету призначена для чіткого розмежування видатків бюджетних установ та одержувачів бюджетних коштів за економічними ознаками з детальним розподілом коштів за їх предметними ознаками (заробітна плата, нарахування, усі види господарської діяльності, виплати населенню, що іменуються як трансферти населенню, та інші категорії). Економічна класифікація видатків бюджету забезпечує єдиний підхід до всіх учасників бюджетного процесу з точки зору виконання бюджету.

з метою чіткого розподілу видатків за економічними ознаками з докладним розподілом за предметними ознаками (зарплата, нарахування на зарплату, всі види господарської діяльності, виплати населенню (трансферти населенню) та інші категорії) створено бюджетну класифікацію видатків, наведену у вигляді кодів та має назву «Коди економічної класифікації видатків». Вона має багаторівневу структуру. У скороченому вигляді наведемо її у вигляді табл 1.

Зведена таблиця економічної класифікації видатків

Поточні видатки	Видатки на товари та послуги (1100)	Оплата праці працівників бюджетних установ (1110)
		Нарахування на заробітну плату (1120)
		Придбання товарів і послуг (1130)
		Видатки на відрядження (1140)
		Матеріали, інвентар, будівництво, капітальний ремонт і заходи спеціального призначення, що мають загальнодержавне значення (1150)
		Оплата комунальних послуг та енергоносіїв (1160)
		Дослідження і розробки, видатки державного (регіонального) значення (1170)
	Виплата процентів (доходу) за зобов'язаннями (1120)	
	Субсидії та поточні трансферти (1300)	Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (1310)
		Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів (1320)
Поточні трансферти населенню (1340)		
Поточні трансферти за кордон (1350)		
Капітальні видатки (2000)	Придбання основного капіталу (2100)	Придбання обладнання і предметів довгострокового користування (2110)
		Капітальне будівництво (придбання) (2120)
		Капітальний ремонт (2130)
		Реконструкція та реставрація (2140)
	Створення державних запасів і резервів (2200)	
	Придбання землі і нематеріальних активів (2300)	
	Капітальні трансферти (2400)	Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) (2410)
		Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів (2420)
		Капітальні трансферти населенню (2430)
		Капітальні трансферти за кордон (2440)
		Капітальні трансферти до бюджету розвитку (2450)
	Нерозподілені видатки (3000)	

Джерело: побудовано на основі [2]

Залежно від джерел покриття видатки поділяються на видатки загального та спеціального фондів; залежно від етапу руху бюджетних коштів - на касові та фактичні.

Касові видатки – це не видача грошей з каси установи; це касове виконання бюджету (видача грошей з бюджетних рахунків). Прикладами касових видатків в митних органах можуть бути перерахування коштів за матеріали, продукти харчування, обладнання, у фонди на соціальні заходи тощо.

Аналітичний облік касових видатків у митних органах ведеться у «Картці аналітичного обліку касових видатків» типової форми, затвердженої наказом Державного казначейства України від 06.10.2000 р. № 100. Картка ведеться у

розрізі кодів економічної класифікації видатків. При цьому для кожного коду функціональної класифікації видатків, для загального і спеціального фондів, для кожного виду коштів спеціального фонду складають окремі картки. Картка відкривається на місяць і заповнюється щодня бухгалтером на підставі виписок органу Державного казначейства з реєстраційних рахунків [3]. Стан відшкодованих касових видатків записують на зворотному боці картки.

Фактичні видатки відображають фактичне виконання норм затверджених кошторисом, тому при виконанні планового обсягу робіт вони повинні відповідати сумам асигнувань за кошторисом.

Облік фактичних видатків дає можливість контролювати хід фактичного виконання кошторису видатків установи в цілому та дотримання встановлених норм за окремими статтями і структурними підрозділами. Облік фактичних видатків, як і касових, ведеться за кодами економічної класифікації видатків бюджету.

Касові і фактичні видатки на практиці здебільшого не збігаються у часі, тому що в їх основу покладено різні принципи запису бухгалтерських операцій: касовий метод (коли запис доходів і видатків здійснюється в момент отримання коштів незалежно від періоду, до якого вони належать) і метод нарахувань (за яким запис операцій відбувається в момент їх здійснення).

Митні органи при здійсненні видатків на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти в розмірі, що перевищують для товарів та послуг – 100 тис. грн.; для робіт – 300 тис. грн. застосовуються норми «Положення про закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти».

Література:

1. Бюджетний кодекс України від 21.06.2001 р. № 2542-III [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.liga.kiev.ua>.
2. Тополенко Н. М. Актуальні проблеми обліку видатків фінансово-господарської діяльності митних органів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.science.com.ua/?op=1&z=268>.
3. Наказ Державного казначейства України «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету» від 25.11.2008 р. № 495 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.liga.kiev.ua>.

Коцюк Тетяна

Тернопільський національний економічний університет
Науковий керівник: к. е. н, доцент Валігура В. А.

ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ СПРОЩЕНОЇ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ

Ефективна діяльність суб'єктів господарювання малого бізнесу є запорукою розвитку національної економіки України в цілому. Така роль малого бізнесу зумовлена тим, що він є одним із найбільших секторів